

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

F. eks. blev der nævnt en speciel fabrik i provinsen, der hidtil havde fremstillet nogle bestemte varer af indenlandske stoffer, men som nu ønsker udenlandske metervarer og derfor har søgt importret. Den pågældende sag har været behandlet i ankenævnet vedrørende vareforsyningssager, der har tiltrådt den afgørelse, der blev truffet af direktoratet for vareforsyning. Jeg er helt klar over, at der, som det ærede medlem fremdrog, kan forekomme eksempler på uheldige transaktioner med importbevillinger for metervarer, men som det fremgår af de sidste dages presseomtale, er dette imidlertid et spørgsmål, som allerede er taget op af myndighederne, og direktoratet for vareforsyning har indledt en nærmere undersøgelse af de pågældende forhold. Jeg finder derfor ikke anledning til at komme nærmere ind på de specielle eksempler, som det ærede medlem fremhævede, men jeg vil gerne sige, at det bl. a. er netop sådanne forhold, som gør, at det må anses for ønskeligt at overføre metervarer til den regionale friliste.

Imidlertid er den nuværende vanskelige valutaisituation en realitet, som man må se i øjnene og søge at imødegå ved den økonomiske politik, der nylig er indledt gennem forbrugsafgiftslovene og skattelovgivningen. Det er regeringens hensigt ved denne økonomiske politik at tilvejebringe forudsætningerne for den videreførelse af liberaliseringen, som fortsat er et hovedpunkt i regeringens program, og så snart det skønnes muligt, vil spørgsmålet om en udvidet frilisteordning, herunder også metervare-spørgsmålet, blive taget op til overvejelse, og de problemer, der står i forbindelse hermed, vil, efterhånden som udviklingen skrider frem, blive drøftet i rigsdagens vareforsyningsudvalg.

Undervisningsministeren (Hvidberg). Det ærede medlem hr. Axel Sørensen har gjort mig opmærksom på en sag, som jeg ikke skal nægte interessere mig overordentlig. Det drejer sig om højskoleelevers understøttelse til ophold på højskole. Det bringer mig til at tænke på, at der, såvidt jeg har forstået, i det hele taget føres en diskussion her i landet om højskolens opgave i dag. Fornylig fik jeg en forespørgsel fra et blad, om jeg ikke ville udtale mig om, hvorvidt jeg mente, at højskolen havde en opgave i dag, og da hvilken, og jeg vil benytte anledningen her til at sige, at trods den stedfundne udvikling, med den udbredte adgang til undervisning, udvikling og oplæring, og til trods for den

rigdom af nye former for meddelelse af undervisning og oplysning, som ligger åben for enhver, forekommer højskolens opgave mig dog i dag i sin inderste kærne at være meget nær den samme og afgjort ikke mindre end tidligere, ikke mindre, end den var for 100 år siden. Forholdet er nemlig det, at det at komme på højskole jo gerne for den unge, der kommer dør, skulle betyde noget i retning af en åndelig opvækelse, noget i retning af en modning til et samlet livssyn; det skulle i alt fald betyde, at den unge, der kommer dør, oplevede et møde med den ejendommelige livsform, som den danske højskole er. Det er værdier, som er meget store, og værdier, som måske netop slet ikke kan undværes i den tid, vi lever i, hvor man jo ikke kan undgå at lægge mærke til, at meget af det, man kunne kalde for det vulgære og det tankeskøre, fra storbyerne stritter ud over landbefolkningen. Netop i en tid som denne tror jeg, at et højskoleophold, også bortset fra den rent kundskabsmeddelende opgave, er af akkurat lige så stor betydning, som det altid har været. Derfor kan vi alle være enige om, at det er af overordentlig betydning, at de unge, som ønsker det, kan få et ophold på en højskole, eller at de kan få et ophold på en landbrugsskole, hvor man vel også kan opleve noget af det, jeg her har omtalt som det inderste i højskolens arbejde. Det ville derfor være ønskeligt, at man kunne give alle dem, der har ondt ved at klare deres ophold økonomisk, den fornødne støtte. Det har jo imidlertid været og må stadig være fornødent at holde statens udgifter hertil indenfor en begrænset sum. Denne sum har dog i årenes løb været stadig stigende, især efter at man i 1938 indførte den ordning, at undervisningsministeriet overtog fordelingen af understøttelserne for hele landet for derved at undgå den uensartethed, der naturligt havde gjort sig gældende under den hidtidige amtsvise fordeling, som foretoges af skolerådene.

Man fastsatte da samtidig en vis pointskala som grundlag for fordelingen, en skala, som var fastsat under hensyntagen til elevernes og deres forældres økonomiske kår, børnetal m. m. Denne skala er siden 1938 blevet meget væsentlig ændret i retning af stadig større mulighed for understøttelse og i retning af større understøttelse, uanset de pågældendes økonomiske kår. Bevillingen til understøttelser, der ved højskolelovens gennemførelse i 1942 androg ca. 1 100 000 kr., udgør således nu 2 mill. kr.

Til belysning af de indrømmelser, der er gjort med hensyn til de økonomiske betingelser, skal jeg nævne, at skalaen for de